

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatál:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Nyilttér petit sora 60 fillér.

Munkára fel!

A nemzetek sorsába manapság nemcsak a kard hatalma, nemcsak a katonai rátermettségnek, hanem sok más olyan tényező, amely valaha alig-alig számított valamit. Manapság nemcsak dicsőségért patakok a vér; nem azért, hogy nyelvek és műveltségének szerezen tért az egyik nemzet a másiknál, hanem a leggyakrabban és legfőképpen azért, hogy termékeivel árássa el azt akár nyers, akár feldolgozott alakban. Mert a kereskedelem olykor nagy morális erő-tényezőket rejteget magában. A szükségleti cikkek révén bejutnak az illető nép sajtóságai, tőlük tanulunk haladni, tőlük lessünk el, miképen dolgozhatjuk fel az anyaföld természetadta termékét azzá, hogy művelődésünk egy színvonalon állhasson a többi nemzetek kulturájával.

A világkereskedelem jövőbeli hatalmas feladata az, hogy megvalósítsa az egy pásztor egy akól fel-emelő gondolatát. Az ilyen profécia, igaz, ma még az utópiát világába tartozik, de ha visszagondolunk azokra a közelmúlt nagy ipari vívmányokra és azokra az átalakulásokra, melyek ennek nyomán tá-

madtak, ha szemügyre vesszük a tudomány azon törekvéseit, melyek feladatuk gyanánt a természet kifürkészését tekintik, ha látjuk mennyire serénykedik az ipar, hogy a tudomány eredményeit a protekció javára felhasználja és hogy milyen lázas siettséggel töri magát a kereskedelem, hogy a feldolgozott áruknak piacot teremtsen, hogyan épülnek a szemünk előtt hosszú vasutak, milyen lendületet vesz a hajózás és mint enyészik el a földi távolság a telegráf és kábel révén, akkor bezzeg nem fogunk mósolyogni azon a jövendelésen, amelyet ma a vallás ideális világába szeretünk sorolni.

Elmult az az idő, amikor még a harcias fajjelleg szerzett tiszteletet egy népnek. Mostanában nem a győzelem, hanem a győzelemmel való élés teszi a népek becsülését. Oly célok felé gravitál minden olyan nemzet, amely számot tart rá, hogy műveltnek mondassék.

A jövő állama az ipar állama. Most is az első iparos állam, Anglia viszi a vezérszerepet ugy a világkereskedelemben, mint minden más hatalomban. A hatalom és kereskedelem pedig egymással az ok és okozat összefüggésében van. Az ipar megteremtette nálunk

is a kereskedelmet, mely azonban még sok-sok kívánni valót hagy maga után. A praktikus angolok kereskedelmük segítségével olyan nagy társadalmi befolyást szereztek magunknak, amivel sok más nép nem dicsekedhet akkor sem, ha kardjával szerzett érvényt az ő nemzetiségének. Hogy csak egy felületesen tetsző jellemvonását adjak az angolok társadalmi térhódításának, elég megemlíteni az angol divatot, mely anyira elterjedt a férfi világ körében, hogy posztó és kalapgyártmányainkat csak úgy fogadjuk el, ha elhitetik velünk, hogy ezek angol fabrikációk. De milyen mély érzelmi és értelmi hatás az, amit teszünk az angolok örökéletű dráma költészete és újabban az elbeszélő irodalom ébresztettek. Ezek termékenyítették meg minden népet; iróit és mondhatjuk, hogy külsőleg is, belsőleg is bár közvetve az egész intelligens világ az angol fajjellem felé törekszik.

Ez a törekvés addig természetes és jogosult, amíg karakterünk a sok magunkra látás ellenére is teljesen épségben marad, ámde orgyilkosságot követ el a nemzet, mihelyt egészen át adja magát egy másik nemzet kulturájának. Ezzel megta-

TÁRCA

Kozsibrovsky tréfája.

Irta: Mikszáth Kálmán.

A «Ne okoskodj Pista» című elbeszélést irván, amelyben gróf Kozsibrovsky, a nagy tréfacsináló és felültető szerepel, az elbeszélésem keretébe nem volt bevehető egyik legjobb csinje, mert hátráltatta volna a cselekvény gyorsabb menetelét. De ha már benne vagyok, bizony nem sajnálom külön feltálatni.

A dolog Rimaszombatban játszik. A nagy piacot kell elképzelni szép őszi napon; garmadával állnak a gyümölcsök a gyékény-sátrak alatt, ott ülnek a piros-pozsgás tiszolci asszonyok a mogyoróknál, diós zsákjaiknál, a csinos zeheri menyecskék az alma-rakásokon, s ha megál előttük a vevő megkérdezve: «Édes-e az alma édes?» dévaj mosolygással felegetik vissza:

— Édes bizouy, édes.

Hát persze, hogy a gonosz csont Kozsibrovsky oda is elvetődik és egy mogyorót áruló menyecskével kezd legyeskedni, aki szívesen csattant elmés szóra, még ha egy kicsit csiklandós is, maga módja szerint még csiklandósabbat, de a mellett

el nem felejtí az üzletet sem.

— Ej no, de csintalan szája van az urnak — legalább máj vegyen a mogyorómból!

Kozsibrovsky meg is vesz egy kézi kassal vagy nyolc-tíz itcényit, de mi az ördögöt tegyen most már vele? Egy percig zavarban van. Hanem a gondviselés, az csak mindég segít neki a pernahajder csinjeiben.

Ahol lép ki ni kapujából nagytekintetű Hilécy Sámuel uram, az ásványtan tudós professzora, hosszú, burnótszin kaputrokkjában, bozontos, elhanyagolt üstökével és egyenesen a piacnak tart. Noha legényember még, görnyedten, totyakosan szedegeti kiaszott lábait, amelyeket sohase dresszirozott táncmester, mert egész élete az ásványvilág buvárlatában telt el s különben sem nézi sokra ezenkívül a világot. Olyan az előtte, mint egy lábbal fölrugott hangya-zsombék. A rugást a tudomány adja. A sürgő-nyüzsgő hangyák a szamarak ellenben azt hiszik, hogy valami általuk megállapított célból jönnek-mennek. Pedig mennk, mert lökést kapott a dombjuk.

De ha nagytekintetű Hilécy professzor ur nem vet ügyet a mozgó-rajzó hangyákra, ő tudóságát azok ugyancsak meg-nézik, mert meglehetősen furcsa alak. Épen az átellenes ablakból is a két Majornoky

kisasszony nevetgél (gyönyörű két szőke fejecske egymás mellett), egymásnak mutogatva valami különös. A tudós ur alakján vagy öltözetjén. Érdekes volna tudni, hogy mit beszélnek. — de végre is lehetetlen. Az ördög tudná azt hogy ilyen két pajkos fejecskeben menyí csintalanság elfér.

Elég egy pillantás az utca öblébe Kozsibrovskynak. Látja Hilécy és látja szép rokonait, a Majornoky kisasszonyokat, héja tekintettel. Ő mindent észrevesz. Hopp! megvan! tudom már, mit tegyek a mogyorókkal.

S alig hogy áthalad mellette a tudós professzor, szemüveges szemait a földre szegezve, hiszen a földben vannak az összes titkok, hirtelen odaint egy ácsorgó suhancot:

— Gyere ide, fickó. tudod-e, hol laknak a Majornoky kisasszonyok?

— Nem tudom.

— Amott néznek ki az emeleti ablakból. Az a két szép leány. Tudod-e már?

— Nem vagyok vak.

— Fogd ezt a kosarat, vidd el nekik, megértted?

— Nem vagyok siket.

— És mond meg, hogy Hilécy professzor ur küldi. Meg tudod mondani?

— Nem vagyok kuka.

gadta enmagá létét és nem érdemes rá, hogy továbbra is nemzetnek mondassék. A nemzetek karakterisztikuma pedig sajátos nyelvéből, a történelem folyamán sajátosságosan kialakult szokásaiból és hagyományyaiból áll, melyekhez ragaszkodni szent kötelessége mindenkinek, aki a hazafias nevet nagyra becsüli. Ebből az ösztönszerű törekvésből kell magyarítani azt a nagy felbuzdulást, ami időről-időre egy nemzetet erőt vesz, hogy nyelvét idegen befolyás alól purifikálja és hogy történeti emlékeit egybegyűjtve kegyeletesen visszagondoljon zivataros multjára. Lépést kell ugyan tartani mai népek haladásával is de e haladást olyan módon kell értékesíteni, hogy azt teljessen a magunk egyénisége szerint alkalmazva bevonjuk a nemzeti karakterisztikum zománcával, Így azután minden vívmány csak eszköz a nemzet meg erősítésére.

Ezeket azért szükséges most elmondani, mert mostanában nemzetünk egy nagy fordulópont előtt áll. Olyan előtt, amely egész történeti menetünknek más irányt szabhat.

Mi világeletünkben küzdöttünk idegen fajok hegemoniája ellen.

Rajtunk volt a török rabigája és levetettük azt, tatárok vad csordái üldöztek bennünket és mi sok vér árán bár, de szerencsére kikerültük az uralmukat, a mult századokban a germán elem fenekedett ránk és mi ezer balszerencse között megállottunk helyünket. A magyar nyelv és a magyar tradíció ismét ott van, ahová kívánczolt. De most az idők harangja kong felénk, a vészharang mentése hív. Enmagunkat, nemzeti önállóságunkat megmenteni hi a vészharangszó.

A magyar ipar hanyatlóban van. Ugy tudjuk azt a legmegbízhatóbb helyről, a statisztikából; azt meg a világ folyásából tudjuk, hogy a

mai népek emelkedése és bukása az ipartól van függővé téve. A magyarság — fájdalom — a régi balítélete hatása alól csak nehezen bontakozik ki. Forrása van a konzervatív természetében. Nem tartja még uri dolognak az ipari és kereskedői foglalkozást és inkább viseli az uri lét kényelmes cifra nyomorát, semmint hogy a munka nyújtotta áldások után törje magát.

E megszokott tulajdonokat kell most sutba vetni, ha az európai verseny színterén kellőképpen vértelve akarunk megjelenni. Meg kell menteni a magyar fajt a modern gazdasági élet számára, rá kell mutatni arra az elkorcsosultságra, ami más fajok ipari fölénye révén nekünk kell majd megsínyleni és rá arra az áldásra mely a derék és okos munka nyomán fakad.

Reméljük: gyakran állt már végzetes percek előtt a magyar, de géniussza mindannyiszor megmutatta neki a helyes utat. Az utolsó órában százezerszámra szült hőseket a magyar föld, reméljük, hogy a produktív munka századában is támadnak majd a két kézre fogott eke mellett iparosok és kereskedők, kik megmentik a jövő számára a magyar fajjellet, de ezt csak akkor remélhetjük megvalósulva látni, ha nem a bürokratikus lustaság és nem a katonai pökhendiség lesz privilégium a megbecsülésre. Majd ha nálunk is szakítanak azzal a felfogással, hogy az ember a cimeres nemesnél veszi kezdetét és ha a munka révén elért eredményei tesz ki majd a fő büszkeséget, akkor biztosra vehetjük, hogy nemzetünk is méltó helyet lel az európai civilizációban.

— **Meghívó.** A csongrádi tejszövetkezet f. hó 19-dikán, azaz vasárnapon délután 4 órakor a község háza nagytermében, az alapszabályok 5., 13. és 14. §§. alapján

Kögyűlést tart, melyre Önt tisztelettel meghívjuk. Csongrád, 1904. június 16. Réti Ferencz elnök. Borbás Mihály jegyző. Tárgysorozat: 1. A kormánytól kérendő 4000 korona segély; valamint 2. 98.000 korona a 600 koronás 4°-os 3 évi lejáratu államkölcsön a szövetkezeti tagok részére, 160 fajtehén és 2 fájbika beszerzése céljából. 3. Tiszta fajvérű jorksáji sertések bszerzése 20% kedvezményes árral. 4. Helyiségről való gondoskodás. 5. Igazgatóságba 4 tag, felügyelő bizottságba 1 tag, igazgatósági elnök és könyvelő beválasztása, amely állásokért, mint a többiekért is, semmi fizetés sem jár. 6. Cégbejegyzésre meghatalmazás. 7. Nagy értekezlet tartása, melyre az összes állattenyésztő tanyai gazdák meghívassanak s ez alkalommal az országos tejgazdasági felügyelő ur is meghívassék. 8. Előterjesztés a képviselő testülethez, hogy a gazdasági ismétlő iskola 20 holdas telepét rendezze be már végre az állattenyésztés céljainak megfelelően a buzatermelés helyett.

A sors keze.

Messze idegenből, túl az Atlanti Oceánon keresztül, a szabadság egyenlőség és testvériség földjéről jött a hír, hogy Sima Ferenc ki egyidőben Csongrádvármegye közéletének egyik szereplője volt meghalt. Meghalt elhagyatva övéitől nyomorban, inségben, tehát kalandos életét ott végezte, ahol 35 évvel ezelőtt elkezdte.

Tudjuk, hogy Sima Ferenc, mint szegény tanító kezdte meg pályáját Szentesen, hól csakhamar nagy népszerűsége tett szert. Tanítóból Szentés város gazdasági tanácsnokává választották és ugyan akkor alapította a »Szentési Lap»-ot. Kétségtelen, hogy különben is fényes tehetségét s képességét ügyesen tudta felhasználni és rövid idő alatt Csongrádvármegye egyik legtevékenyebb ellenzéki vezére lett.

Mi, nem tartozunk azok közé, akik Sima Ferenc akkori közéleti működését elítélnék, sőt mi több arról már több ízben elismerőleg nyilatkoztunk. Mert hi-

— Hát mikép monddod?
— Hogy Hilécy professzor ur küldi.
— Nagyon helyes: itt van ez a fényes kéthatosos, ha jól elvégezted és visszajössz, még egy ilyet kapsz tőlem.
A gyerkőc visszajött tíz perc múlva.
— No, mit mondtak?
— Nagyon nevettek.

Már talán régen el is felejtette Kozsibrovsky az ő csinyjét, midőn egy nap felolvasás volt Budapesten az akadémiában, amit a tudós Hilécy Sámuel tartott (mert Hilécy I. tagja az akadémiának): «A kövek alakja az özönvíz előtt» Ez volt a «kiváló fontosságú» értekezés tárgya. Hogy milyenek voltak a kövek az özönvíz előtt, habár ott voltam és gróf Kozsibrovsky t. képviselőtársam mellett ültem a hallgatóság közt még sem tudnám már elmondani, de azt kiszem, hogy akkorában nem lehettek oly cudar kemények, mint most, mert a tudós kollégám a felolvasó körül elég kényelmesen aludtak rajtuk, azonban a felolvasás után fölébredtek és a vidékről jött tudós tisztelőre egy kis vacsorát hevenyéztek az István-vendéglőben és noha már éjfél volt, sehogyse volt kedvük aludni. Beszélgetés közben egyszerre csak Rimaszombatra fordult a figyelem. A tudós fiatal

ember (mert negyven éves még a professzor ur) szakatlanul derült volt ezen az estén, dicsérte a városka levegőjét, az ivóvizet.

Kozsibrovsky közbeszéd:

— Azonfelül igen jó lakásod van, kedves öregem, fölséges kilátással.
— Nem valami különös a kilátás, mindössze egy kopasz domb s még távolabb a szőlők, amelyekben már a philoxera gazdálkodik.

— Ohó, ne titkolózzál, kedves öreg. Én a vis a vis-kat értem, a két szép Majornoky kisasszonyt átellenben.

A professzornak elborult a homloka. Egy fájdalmas vonás tette sovány barázdás arcát még szomorubbá.

— Oh, azokat a szegény leányokat érted? Szívemből sajnálom. Megőrült.

Most Kozsibrovskyn volt a sor megjedni.

— Ne beszélj! Az nem lehet! Engem nem értesítettek semiről. A legkedvesebb unokahugocskáim.

— Már pedig azok megőrültek.

— Megfoghatatlan! — kiáltott fel Kozsibrovsky. — Mind a ketten?

— Mind a ketten — mondá a tudós rendületle meggyőződéssel.

Kozsibrovsky, az a léha, yig fráter belesápadt a rémületes hirbe, annál mert

eszébe jutott, hogy nagyatyok, Majornoky Gedeon is Döblingben halt meg.

Az unokákra szokott visszatérni az efféle.

Eltolta a boros poharat magától, kiadta a havanna a szájában. izgatottan odahuzta a székét Hilécyhez.

— És hát mit tudsz, kérlek, a részletekről? Milyen körülmények közt történt? Mi mégis a rögeszméjük?

Hilécy csodálkozó szemeket meresztett Kozsibrovskyra.

— Hát hogy tudnám én ezt?

Értek én az ilyenekhez? Törődöm én az ilyenekkel?

— Tudom, hogy csak kövekkel foglalkozol, de csak mégis hallanod kellett...

— Én soha se szoktam hallani semmit

— szolt a profeszor önértetesen. Én vagy tudok valamit, vagy nem tudok. Hallomás után nem beszélek.

— De már engedj meg, édes barátom ha nekem elmondod a hugocskáimról ezt a szomorn dolgot, mégis csak...

— Mondom már, hogy semmit se hallottam.

— Teringettét, akkor hát honnan tudod?

(Folyt. köv.)

szen Sima Ferenc nem volt demagóg, nem tartozott azok közé, akik népszerűségüket az intelligens osztály legyalázása és a kulturális haladás megbénításában keresték: mert hiszen Szentos városának a kulturális fejlődése szorossan össze volt forrva Sima Ferenc nevével. Simának nagy része volt abban, hogy Szentos vasutat, műutat, Megyeházat, állami gimnáziumot kapott, sőt, mint tudjuk az iránt is lépéseket tett, hogy önnálló törvényhatósági joggal ruháztassék fel. Szóval, ha Sima Ferenc, mint ellenzéki vezér a közügyek teréről az országos szerepelni vágyás és a nagyzás terére nem lépett volna, nálánál hasznosabb tagja, dacára ellenzéki voltának nem lett volna Csongrádvármegyének.

Sima Ferenc veszedelme akkor kezdődött! midőn őt Horváth Gyula kormánybiztos maga mellé vette. Nem azért mintha Sima Ferenc nem lett volna hasznos tagja a kormány biztosságnak, sőt ellenkezőleg tehetségét és ügyességét ott is tudta annyira értékesíteni, hogy Horváth Gyulának azt lehet mondani jobb keze volt.

Azonban Sima Ferenc vesztét mégis a Horváth Gyulával való szoros ismeretség idézte elő. Bolgogult Horvát Gyula szentesi kormánybiztos a szó-szoros értelmében gavallér, elő-kező uri ember volt, aki taktikuskodni még a saját vagyonával sem tudott; aki olyan körökben fordult meg és élt, ahol gazdálkodni éppen nem szoktak. Ezekbe a körökbe vezette be Simát Horváth Gyula és éppen ez okozta Sima Ferenc vesztét vagyoni és utóvégre erkölcsi züllését is.

Nem birt Sima Ferenc megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy neki tulajdonképpen vissza kellene térni az egyszerű polgári életbe és neki nincs ott helye, ahol csak azoknak van, akik születési előjogok által tartanak azokra a helyekre igényt.

Sima attól fogva nagyozott, szorta a pénzt és gavalléroskodott. A határtalan nagyzás hóbortja, népszerűség hajhászata lökte Hegyi Antal 13 próbás demagóg karjai közé. Mi, dacára annak, hogy nem egy ízben Hegyi Antal sugalmazására minket is épp úgy meghurcolt, mint meghurcolt mindenkit Csongrádvármegyében, aki szekereket nem taszította, mégis, mind addig, míg Hegyi Antallal ezzel a rosszlelkű demagóg pappal nem szövetekezett: vele rokonszenveztünk és fényes tehetségét elösmertük.

Sima Ferenc tévedéséért szörnyűen bűnhődött. Távol idegenben, messze hazájától és egykor érte rajongó népétől elszakítva elért az élet szenvedéseinek utolsó állomásához. Ma idegen földben pihenni sokat hányatott életének fáradalmait. Béke halmaira!

UJDONSÁGOK.

— **Áthelyezés.** A vall-és közokt. minister Forgó Magdolna áll. el. isk. tanítónőt Bodoláról a Csongrádi áll. el. iskolákhoz helyezte át. Gratulálunk!

— **Községi tűzoltóság.** A f. hó 13-ikán tartott képviselőtestület, közgyűlés elhatározta miszerint a vármegyei szab. rendeletben előírt községi tűzoltóságot nem lépteti életbe, hanem ehelyett 10 fizetéses tűzoltót fog alkalmazni, akiket községi potadókból fog fizetni. A közgyűlésen Sóhlya Gyula főjegyző visszautasította Vári István roszakarata ráfogását, mintha

ő tervezte volna a községi tűzoltóságot, ami a helytelen összeírás folytán s az indítványozó Réti Ferenc nembánomsága miatt anyi félreértésre, panaszra adott okot. Most már tehát sikerült fellemelni a potadókat s ez majd felnyitja a közönös szemétt, hogy itt nincs más megoldás mint azt vissza állítani a városi tűzbiztosítási intézetet.

Igazi gazember. Lakik az erzsébet átmetzés alsó torkolatánál egy földhöz ragadt nyomorult szegény ember 4—5 apró kis gyermekkel. Eddig abból élt, hogy a községi előjáróság jó indulatából ő szállította be- és ki az utasokat az erzsébeti gőzhajó állomásnál a gőzhajóra. Ezért a községi előjáróság évenként 25 frtot fizetett neki, de ebből 10 frtot kénytelen át adni az evezősnek, amennyiben a társulat közbiztonsági szempontból nem enged, hogy egyedül evezzen be a hajóhoz. Egy pár krajcárt úgy keres, hogy a mámai rétbe igyekvőket szállítja át és vissza 2 fillérért az átmetzésen. Eddig annak a nyomorult embernek megengedte a folyam mérnökség, hogy az ártéren lakhasson, ahol magának olyan kis ólszerű lakást épített, hól apró gyermekeivel és feleségével meghúzódhatott. Ruházni meg úgy ruházkodott, hogy hól egyik hól a másik szőlő birtokos adott neki és gyermekeinek viseltes ruhát. Mint tudjuk a folyam mérnökség az ártéren nyilvános árverésen ki szokta adni haszonbérbe és a mostani bérlő azért, mert őt a folyam mérnökségnél bejelentette, hogy az ártéren levő hatalmas szazados körtefákat elfűrészelte, lakásától ki dobta. De ez nem volt elég: hanem akkor éjjel, midőn családjával együtt kidobta, valaki ennek a szegény nyomorult embernek csolnakját három vagy négy helyen kifurta, tele rakta földdel és elsüllyesztette. Három nap kereste a szegény ember a csolnakját, még tul a szentesi révén megtalálta és vissza hozta. Ennek az embernek még annyija sem volt, hogy csolnakját kireperálhassa, ha egyeseknek még nem esett volna a szive rajta és nem segítették volna. Amennyiben a bérlő lakásából kidobta, egy mámai réti ártéri birtokosnak megessett a szive a nyomorgó, hajléktalan családon és az erzsébeti átmetzés tulsó oldalán levő fűzesnél felajánlotta ingyen, hogy ott húzzák meg magukat. Építettek is maguknak fűzfá vesszőből egy kis lakást, hól ismét meghúzták magukat. Azonban az az akasztófárávaló gazember, aki már egyszer elsüllyesztette csolnakját, f. hó 16-án éjjel ismét kifurta és elsüllyesztette egyetlen kenyérkereseti eszközét úgy, hogy most már végképen nem találja. Erre a körülményre most már fel hívjuk úgy a helybeli m. kir. csendőrség figyelmét, mint a községi rendőrbiztos urét is, annál inkább: mert az illető szegény ember az erzsébeti gőzhajóállomás ladikossa és másodsor meg minden, ki érdekében fekszik, hogy azt a határtalan gazembert aki nem állította azt, hogy ilyen földhöz ragadt nyomorult családos embernek és gyermekeknek szájából kiveszi a falatot kinyomozzák és adják át a büntető igazság szolgáltatásnak.

— **Cigány táborozás Csongrádon.** Ha valaki 7 óra felé a zsinor-utcán végig sétál nap-nap után 12-20 sátoros gyékény szekeret lát végig vonulni. Ha pedig követi szekersorokat, akkor meg azt látja, hogy azok, végálmása a győrfői kereszt mellett tátongó hatalmas árok, hól már akkor egész tábor sátoros cigány hűsel körülvéve cigány nemzeti viseletben az az paradicsomi kosztünben ugrádozó rajkok seregétől. Másnap azután összeszedik sátorfájokat és helyet adnak az új karavánnak. Hát ami azt illeti utóvégre is belátjuk, hogy valahol csak pihenőt kell adni ezeknek istenadta vándorló lelkeknek, de mégis helyessen tenné a rendőrség, ha ezeket figyelemmel kísérné; mert hiszen tudvalevő dolog, hogy holló természetüknél fogva az idegen javakat nem igen szokták kimélni. Így a fáraók érdemes utódai minden reggel meglátogatják a piacot ott valóságos »Boscó« módon tüntetnek ei

barom cikkeket. Szemtanui voltunk pénteken, hogy egy szolgáló leány kosarából addig, még megkérdezte a kofától a hal árát, egy ujdonat-uj asztal kendőt tüntettek el. Persze rájuk fogni nem lehetett, mert hát ők a tulajdonos szentségét meg sem sértenék széles e világért.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én délelőtt 10 órakor tartotta, Csató Zsigmond dr főispán elnöklése mellett, az e havi rendes ülését, melyen ezúttal csak folyó közigazgatási ügyek kerültek napirendre. Egyetlen kiemelkedő mozzanata a délelőt fél 12 órakor végződött ülésnek az, hogy Mátéffy Kálmán főjegyző előterjesztette Csongrád község képviselőtestületének határozatát, melyben a képviselői közgyűlés a községnek gyámhatósági joggal való felruházását kéri s amelyet pártoló fölterjesztés végett küldtek meg a bizottságnak. Mielőtt azonban erre nézve a bizottság érdemlegesen határozna, az előadot javaslatra előbb kiadta ügyet, véleményadás végett a megyei árvaszéknek.

— **A kereskedelem és ipar t. cikírójának.** A mult hetiszámbau közradott a tejszővetkezet cikkére reflektálni nem kívánunk amennyiben fölteszük hogy azt jóhiszeműleg írta meg és tudjuk hogy még tejszővetkezetet nem látott. Annyit azonban a község tájékoztatása végett megjegyezzünk hogy Tolna megyébe, ahol egy talpalatnyi legelő sincs és legkisebb faluban is vannak tejszővetkezetek szépen gyarapodnak.

— **Acetilénvilágítás terjedése.** Facset község képviselőtestülete elfogadta Kinger Richárd gépgyár magyarországi telepének az acetilénvilágítás berendezésére vonatkozó ajánlatát és a szerződést nyomban aláírták. A telep 98.000 k-ba kerül és a Kinger-cég a telepet nemcsak, hogy a község minden megterhelése nélkül állítja fel, de a koncesszió fejében még 50 ingyen utcai lámpa felállítására is kötelezte magát a községgel szemben. A Kinger-cég a facseti telepet teljesen új rendszer szrint állítja fel, amely minden robbanást kizár és a facseti telep alkalmas lesz arra, hogy az acetilénvilágítás rosz hírért, amely nálunk egyes cégek működése folytán elterjedt, megváltoztassa és meggyőzze a városokat arról, hogy városok és községek világítására ez a legolcsóbb és legjobb eszköz és a Kinger-cég rendszere szerint minden robbanási veszély is ki van zárva.

— **A »Budapesti Ujságírók Egyesülete.** segélyalapja javára egy Almanach ad ki melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mintkülönálló műmellékletek lesznek a müben.

Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalaku disz-mű lesz és potom 5 frtba kerül. Megrendelések a »Budapesti Ujságírók Egyesülete Amanachja« kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VIII, Károly-körut 9. Muta-tól közöljük Mikszáth Kálmán fenti cik-két, melyet az Almanach szán.ára írt.

— A ki közállapotainkról mindig a leplezetlen igazságot akarja megtudni, olvassa a »Magyar Szó« című napilapot (Budapest, Andrassy-ut 48.) Előfizetési ára egy évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes száma Budapesten 8 fillér vidéken 10 fillér.

Hirdetmény.

Az 1904. évi III oszt. kereseti adólajstrom 1904. évi június 13-k napjától 1904. évi június hó 20-ik napjáig a számtizti hivatalban közszemlére tétetik, hol azt a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

A község tulajdonát képező nép-kert-ben lévő épület 1904 oktober

hó 1-étől 1907 év szeptember hó 30-áig vagyis 3 évre hasznóbérbe fog kiadatni. Az árverés 1904 év június hó 27-én délelőtt 10 órakor a II. jegyző irodájába fog megtartatni.

A község tulajdonát képező Tiszaszirt legelőnek 1904 november hó 1-től 1907 október 30-áig vagyis 3 évre hasznóbérbe fog kiadatni. Az árverés 1904 június hó 28-án délelőtt 9 órakor a II. jegyző hivatalos helyiségében fog megtartatni.

A község háza és magtár épület alatti pincék 1904 augusztus hó 1-étől 1907 július hó 31-éig vagyis 3 évre hasznóbérbe kiadatnak. Az árverés 1904 június hó 27-én délelőtt 9 órakor a II. jegyző hivatalos helyiségében fognak megtartatni.

Felhivatnak azok a Sip-utcai, Árpád-utcai, Árvíz-utcai, Vég-utcai, Vásár-utca, Vasut-utca, Félegyházi-utca, Dob-utca, Erzsébet-utca, Herkeváros, Csemegi Károly-utca, Hosszu-utca, Malom-utca, Zsinor-utca, Liliom-utca, Hajóhid-utca, Part-utca, Templom-utca, Iskola-utca, Uri-utca, Zsilip-utca, Szőlő-hegyi-utca, Alma-utca, Pacsirta-utca, és Kétágu-utcabeli Ickosok. I. akinél adóhátralékaik behajtása végett a folyó év tavaszán a községi végrehajtók zálogolást eszközöltek, hogy adóhátralékaikat azonnal befizessék, mert lefoglalt ingóságokra az árverés június hó 27-én ki van tűzve s a zálogtárgynak behordása el van rendelve.

A község világítási anyag szükségletének vállalat utján leendő kiadására árlejtést hirdetek. Az árlejtés 1904 év június hó 25-én délelőtt 8 órakor a II. jegyző hivatalában fog megtartatni.

Az iskola alaphoz tartozó 18 házrész bukros s a község 1 házrész tehát összesen 19 házrész bukrosa 1904 november hó 1-től 3 évre vagyis 1907 október hó 31-éig hasznóbérbe kiadatik. Az árverés 1904 június hó 28-án délelőtt 8 órakor a II. jegyző hivatalában fog megtartatni.

A község tulajdonát képező s a II. jegyző használatában levő 4 házrész patika föld, amely összesen 4 holdat tesz ki (öreg holdakban) 1904 október hó 1-étől kezdődőleg 5 egymásután következő évre hasznóbérbe adatik. Az árverés a II. jegyző hivatalában 1904 év június hó 28-án (kedden) délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

A község tulajdonát képező holt Körös medrének 1904 október hó 1-étől 1907 október hó 1-éig vagyis 3 évre leendő hasznóbérbe adására árverést hirdetek. A Holtkörös meder területe $22^{280}/_{1600}$ hold, amely 12 részletben fog egyeseknek kiadatni. Az árverés 1904 június hó 27-én délután 3 órakor a helyszínén fog hasznóbérbe kiadatni.

A Csongrád-Szentesi országgal délre eső mintegy $36^{506}/_{1600}$ hold

kiterjedésű s a kilences mentén elfekvő legelő föld 1904 november hó 4-étől 1907 október hó 31-éig vagyis 3 évre kiadatik. Az árverés 1904 év június hó 27-én délelőtt 11 órakor a II. jegyző hivatalos helyiségében fog megtartatni.

Csongrád, 1904. június hó 19-én

Kovács jegyző

Csongrádvármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Csongrád község területén állami adót fizetők 1904 évre utadójáról a számvéviségi kirendeltség által egybeállított. A kirovási lajstrom folyó évi június hó 12 ik napjától bezárólag folyó évi június hó 26-ik napjáig, a község házában közszemlére lesz kitéve, mely idő alatt az érdekelt utadó-kötelesek azt megtekinthetik és a netán sérelmes kirovások ellen a vármegyei közigazgatási bizottságnál felszólámlással élhetnek.

Szentesen, 1904 évi június hó 7.

Mátéffy h. alispán.

Felelős szerkesztő: Eder János.
Társ-szerkesztő: Holló Adolf.
Kiadóaptulajdonos: Weisz Mária.

Eladó ház.

Özvegy Cserna Györgyné

kettős telkű templom utca 13 sz. alatt levő háza szabad kézből eladó. Ertekezni lehet Sordovány Jánosnál félegyházi utca 7. sz.

Fényes mellékeresetre

tehetnek szert oly intelligens urak, akik kereskedőket látogatni szoktak. Ajánlatok: Apolló, Budapest, VII. Almásy, tér 21 címre küldenek.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen a »Szalon« légyfogó. Darabja 10 fillér, Csongrád és vidéke részére a főraktár: Balkányi Lajos gyógyszerháza, Csongradon.

Viszonteladónak árkedvezmény.

SCHÖTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 2. SZÁM.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:

Simplex-, Urania- és Vermorel-
permetező,

„Egyszerűség” szénkénegező
Acetylen molylámpa

Molyfecskeendők

és minden a szőlészet és pincészethez szükséges anyagok és eszközök.

☛ Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. ☛

Pénz

4%-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánbivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

☛ gyorsan és diszcreten. ☛

☛ Bank- és magánadóságok convertálása. ☛

MELLER LAJOS és Társai bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(Törvénytiszkelet bejegyzett cég).

(Válasz bélyeg).

1 12

„MAYER“ gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság **SZOMBATHELY.**
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

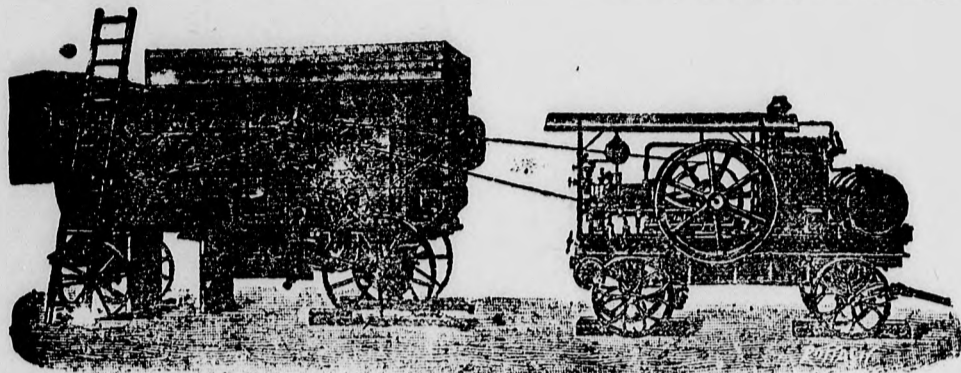
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezetű} Benzin- és szívó-gázmotorokat ^{2-50 lóerőig.}

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítészeti: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegességek: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés

Ne vegyen senki
HANGSZERT,

mig

Reményi Mihály
mű-hangszerész

legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44/l. sz.

Jurgó János

Órási gyári raktár: Wien III/4-Remnweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkap hassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet válllok. Kivonat a nagy árjegyzékből;
7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra inckeltokban 36 órai járással . . . . . frt 2.20
8039. sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. . . . . „ 1.—
7858. sz. ezüst remontoir dupla fedélű . . . . . „ 5.—
8989. sz. ingaóra utóművel, 2 súlyal . . . . . „11.50
130 cm. magas . . . . . „ 1.20
7939. sz. jó ébresztő óra . . . . . „ 1.20
Sziveskedjék nevemre és házzámomra 75/B pontosan figyelni.

Igazán!

"Jurgublin"

segít
nagyszerűen
utólérhetetlenül
rovar irtá-
SON.

Kapható Csongrádon:
Bagossy József, Váradi Jakab urak, Schwartz Szidónia úrnő üzleteiben és a Csongrádi Fogyasztási Szövetkezetben.

Szentesen:
Schultz István, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és Társa, Ifj. Kovács Sándor és Szépe Károly üzleiben.

Új fakeskedés.

Koncz József

gépész tudatja a t. közönséggel, hogy a félegyházi-utcában a saját házában fakeskedést nyitott és az első rendű bükk fának ölit 28 koronáért métermázsáját pedig 2 kor. 20 fill. házhoz szállítva árusítja.

Kéri a t. közönség szives pártfogását.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek,

lapunk kiadóhivatalában.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutus bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantí céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Minden újságban hirdett szer eredeti árban és minőségben kapható.

Legtökéletesebb ártalmatlan arcztisztító és szépítő szerek:

Kamilla arcz-crème egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőrkiütések, bőrvörösség, bőratka (mitesser) és mindennemű bőrtisztatlanságok ellen. **Hatása bámulatos!** Ára 1 k.

Kamilla-szappan kitünő arczsimitó szer. Ára 50 fillér.

Kamilla-hölgypor kitünően tapad és az arczbőrnek üde és természetes színt ad. Kapható fehér, rózsaszín és (barnáknak) crème színben. Ára 1 korona.

Kamilla-szájviz meggátolja a fogak romlását és elveszi a szájnak kellemetlen büztét. Ára 1 korona.

Kamilla-hajszesz meggátolja a haj kihullását és erősíti a fejbőrt. Ára 1 korona.

Valódi angol és francia illatszerek bármilyen illatban 1, 2, 3 és 5 korona.

Kapható egyedül a készítőnél:

Balkányi Lajos

a «Megváltó»-hoz címzett gyógyszerárban
Csongrádon.

Minden újságban hirdett szer eredeti árban és minőségben kapható.

Minden újságban hirdett szer eredeti árban és minőségben kapható.

Minden újságban hirdett szer eredeti árban és minőségben kapható.

**BRAZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ**
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEN
MÉLLEKÉLVE VAN!

A hölgy világ
részére!

Védjegy. Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint fáradság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL-féle szabályozható**

Női derék szabászati készülék segítségével, **anélkül, szabászati rajzot megtanult volna.** Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. Akadémián vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból. Minden államban törvényileg védve és szabaddalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

Guschelbauer Antal, Sopron és E. Drechsler, Bécs VI., Liniengasse 18. sz. főraktár és szállítási egész Európára.

Képviselek minden helységben kerestetnek. Prospectust ingyen küldünk.

Ház és üzlet eladás.

Szentesen egy 28 év óta fenálló jó forgalmu fűszer, vas, rövidáru üzlet pálinka-főzde korcsmával összekötve az összes épületekkel együtt családi viszonyok miatt szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Schweiger nővér Kiskun-félegyháza.

Tudatják a n. é. közönséget, hogy a külföldi bevásárlással megérkeztek. A tavaszi nyári időnyire nagy választékban kaphatók a legújabb női ledny gyermek kalapok, női ruhadíszek, ernyők stb.

Köhögésben szenvedők

próbálják a csillapító és kellemes ízű

**KAISER-féle
mell-bonbont.**

2740 közjegyzői okirat, amely arról tanúsít, hogy biztos gyógyulása a köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.

Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.

Egy csomag ára 20 és 40 fillér.

Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél Csongrádon.